

Березнякова Н.Л., Перехода Л.О., Яременко В.Д., Друговіна В.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

КОНСТРУКТИВІЗМ ЯК ВАЖЛИВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИВЧЕННІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ

Освіта завжди була і є головним основним фактором соціально-економічного, інтелектуального і духовного розвитку суспільства. Її головне завдання полягає в тому, щоб підготувати людей до майбутнього. Зміни, які відбуваються в нашому суспільстві, сприяли вибуху практичного інтересу до наук. І при цьому, самі люди починають відчувати нагальну потребу в оволодінні конструктивними навичками, пов'язуючи це з можливостями кращого працевлаштування, подальшим навчанням, з діловими контактами в бізнесі. Перед освітою стають два завдання - розкрити можливості кожної людини, навчити його конструктивно мислити і конструктивно вирішувати проблеми і при цьому безперервно вдосконалюватися самому в плані тих же конструктивних навичок. Нові політичні та соціально-економічні реалії нашої країни створили сприятливі можливості для самореалізації особистості і наповнили освіту новими концептуальними положеннями. Тому в рамках безперервної педагогічної освіти важливо створювати сприятливі умови для формування, в першу чергу, конструктивних навичок і конструктивного мислення.

Ключові слова: *конструктивізм, педагогіка, освіта, фармація, фармацевтична хімія*

Education has always been and remains to be the main fundamental factor in the social and economic, intellectual and spiritual development of the society. The main task of education has to lie in the fact that people to be prepared for future. The recent changes taking place in our society have caused an explosion of practical interest in the field of sciences. And at the same time, people themselves begin to feel an urgent need for mastering constructive skills, linking this with further studies, more opportunities to get a better job, and to make contacts in business. Education faces two tasks what to do: unleash the capabilities of each person, teach person to conceive constructively and solve problems in a constructive way, and meanwhile improve himself continuously in terms of the same constructive skills. The new political, social and economical realities of our country have created favorable opportunities for self-realization of individuals and filled education with the new conceptual provisions. Therefore, within the framework of continuing education in the field of Pedagogy, it is rather important to create favorable conditions for development constructive skills and constructive thinking firstly.

Keywords: *constructivism, pedagogy, education, pharmacy, pharmaceutical chemistry*

Образование всегда было и является главным основополагающим фактором социально-экономического, интеллектуального и духовного развития общества. Его главная задача должна состоять в том, чтобы подготовить людей к будущему. Перемены, происходящие в нашем обществе, повлекли за собой взрыв практического интереса к наукам. И при этом, сами люди начинают испытывать настоятельную потребность в овладении конструктивными навыками, связывая это с возможностями лучшего трудоустройства, дальнейшей учебной, с деловыми контактами в бизнесе. Перед образованием встают две задачи – раскрыть возможности каждого человека, научить его конструктивно мыслить и конструктивно решать проблемы и при этом непрерывно совершенствоваться

самому в плане тех же конструктивных навыков. Новые политические и социально-экономические реалии нашей страны создали благоприятные возможности для самореализации личности и наполнили образование новыми концептуальными положениями. Поэтому в рамках непрерывного педагогического образования важно создавать благоприятные условия для формирования, в первую очередь, конструктивных навыков и конструктивного мышления.

Ключевые слова: конструктивизм, педагогика, образование, фармацевтика, фармацевтическая химия

Зміни, що відбуваються та наявні проблеми у фармацевтичній галузі обумовлюють нові вимоги до підготовки фахівців-фармацевтів. З огляду на реалії і перспективи розвитку фармацевтичної промисловості необхідна сучасна якісна і безперервна фармацевтична освіта з використанням новітніх інформаційних та інноваційних технологій, перехід до нової моделі підготовки фахівців, здатних виконувати конкретні практичні і дослідницькі завдання відповідно до вимог роботодавців, що постійно змінюються, розвитком фармацевтичної промисловості та аптечної мережі, а також вирішувати різнопланові, інтегровані питання, пов'язані зі створенням, виготовленням, виробництвом, аналізом і безпечним застосуванням лікарських засобів. Для досягнення необхідної якості освіти фахівця необхідно модернізувати зміст освіти таким чином, щоб кожна дисципліна вносила свій внесок у формування його професійної компетентності. І це в повній мірі відноситься до вивчення дисципліни фармацевтична хімія [5, с.159].

Конструктивізм в педагогіці фактично є технологією складання індивідуальної «освітньої траєкторії» студента за допомогою інформаційних технологій. На нашу думку, конструктивна педагогіка - це конструкторсько-педагогічний процес організації середовища та засобів індивідуального навчання в колективі та розвитку (виховання) навичок самонавчання в мікросередовищі індивідуума. Одним зі складових засобів педагогічної комунікації, цементуючий педагогічну конструкцію, є дискурс, у всіх його проявах, що виникає в динамічних процесах сучасного освітнього середовища, що включає збір, зберігання, і обробку навчальної та наукової інформації, яка залучається в процесі навчання [1, с.17].

Основна ідея освіти сьогодні - це ідея безперервної професійної освіти, процес зростання освітнього (загального і професійного) потенціалу особистості. Тому в процесі безперервної фармацевтичної освіти важливо створювати сприятливі умови для формування у студентів, у першу чергу, конструктивних навичок і конструктивного мислення, здібностей до самореалізації своїх потенційних можливостей, самоконтролю і самоосвіти [7, с. 72]. В роботах О. Околелова [3, с. 55], Д. Дьюї [2, с. 94], Ж. Піаже [4, с. 218] та інших конструктивістів підкреслюється, що конструктивізм - це педагогічна філософія, головна ідея якої полягає в тому, що знання не можна передати студенту в готовому вигляді. На думку Є.І. Пояганової, «основна ідея конструктивізму, це створення власного знання, яке конструюється за допомогою розумової діяльності студентів на основі раніше придбаного досвіду і засвоєних знань» [6, с. 185].

Для організації навчального процесу на факультеті медико-фармацевтичних технологій викладачам фармацевтичної хімії, як показує наш досвід, необхідні також знання і використання в роботі загальних психолого-педагогічних особливостей процесу навчання: облік і використання попереднього когнітивного досвіду студентів, прагнення до повноти і якості засвоєння ними навчального матеріалу, застосування особливостей формування умінь і навичок студентів,

розвиток наукового фізичного мислення, починаючи від наочно-образного мислення.

Рішення задач - одне з найважливіших засобів розвитку розумових, творчих здібностей учнів. У процесі вирішення завдань студенти набувають вміння і навички застосовувати свої знання для аналізу різних хімічних явищ, проводити розрахунки, конструювати способи вирішення, вибудовувати дії для досягнення мети, користуватися довідковою літературою. Викладач при цьому створює педагогічні умови для розвитку критичного мислення, формування соціально значущих компетенцій особистості, навичок самоконструювання знань студентів. Рішення задач як розумовий процес - це процес аналізу і синтезу, абстрагування, використання аналогій, індукції і дедукції, яка формує логічне мислення, що дозволяє побачити в хімічних перетвореннях головне, істотне. Це чутливий барометр, за яким викладач може стежити за успіхами і настроєм студентів, ефективністю навчально-виховного процесу.

Протягом усього періоду вивчення дисципліни фармацевтичної хімії викладачі кафедри медичної хімії виконують поставлене перед ними завдання: навчити студентів розумовим операціям, сприяти формуванню умінь аналізувати, порівнювати і зіставляти явища, робити висновки методами індукції і дедукції, долучати студентів до побудови ідеальних моделей (наприклад, синтезу біологічних молекул, моделі метаболічних перетворень, взаємозалежності між хімічною структурою і біологічною дією та ін.) і до різного роду символічних позначень (наприклад, прийнятих в Україні позначень хімічних величин, формул, умовних позначень елементів та ін.), розвивати пізнавальну активність студентів.

Ефективність вирішення поставлених завдань залежить від управління навчальним процесом, від раціональної організації навчальної діяльності, що гарантує досягнення педагогічних цілей. Процес навчання при часто мінливій концепції освіти необхідно розглядати як конструктивний динамічний пошук нових стратегій і технологій в цій галузі. Конструктивістський підхід в навчанні представляє особливий інтерес з декількох причин. Так, наприклад, конструктивне мислення приходить на допомогу, коли усвідомлюється незадоволеність колишнім алгоритмом дії, що призводить до необхідності зміни схем діяльності і думки студента. У процесі конструктивного навчання відбувається пошук нових рішень на основі вивчення та розвитку методик. Оскільки конструктивне навчання засноване на осмисленні використаного досвіду, то саме воно забезпечує осмислення минулого і передбачення майбутнього [8, с. 62]. Тому з позиції викладача на основі аналізу діяльності кожного студента конструктивне навчання дає поштовх до пошуку нових технологій і прийомів у галузі навчання, наприклад, технології професійно орієнтованого навчання, формування комунікативної компетенції, інформаційно-комунікаційних, особистісно орієнтованих та ін.

Таким чином, конструктивістський підхід до глибокого всебічного освоєння студентами дисципліни фармацевтична хімія в період навчання у ВНЗ буде визначати їх професіоналізм в майбутньому і стане запорукою успішної діяльності в практичній фармації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бунятова, Ф. Д. Педагогическая технология. Конструктивное обучение. / Ф. Д. Бунятова. – Баку: Eidos-internet-magazine, 2007. – 34 с.
2. Дьюи, Д. Психология и педагогика мышления / пер. с англ. Н. М. Никольской. - М. : Совершенство, 1997. – 208 с.

3. Околелов, О. П. Конструктивная педагогика. / О. П. Околелов. – М : ДиректМедиа, 2013. – 160 с.
4. Пиаже, Ж. Теория Пиаже / Ж. Пиаже // Жан Пиаже: теория, эксперименты, дискуссии : сб. статей / сост. и общ. ред. Л. Ф. Обуховой, Г. В. Бурменской ; предисл. Л. Ф. Обуховой. – М. : Гардарики, 2001. – 624 с.
5. Поцелуева, Л. А. Формирование профессионально значимых качеств у специалистов фармацевтического профиля / Л. А. Поцелуева // Актуальные психолого-педагогические проблемы подготовки специалиста : материалы IV Всеросс. науч.-практ. конф., посвящ. Году семьи, 24-25 нояб. – 2008 г. – Стерлитамак, 2008. – С. 159-161.
6. Пояганова, Е. И. Конструктивизм и сознательно-коммуникативный метод обучения иностранным языкам / Е. И. Пояганова // Альманах современной науки и образования. – Тамбов : ГРАМОТА, 2007. – № 3, ч. 3. – С. 185–188.
7. Шаталова, Н. П. Конструктивное обучение в образовательной системе школа-вуз: теория и практика : моногр. / Н. П. Шаталова. – Барнаул : БГПУ, 2007. – 297 с.
8. Шаталова, Н. П. Конструктивный подход в педагогике как ведущий принцип науки / Н. П. Шаталова // Педагогический журнал. – 2016. – № 1. – С. 62–70.

УДК 811.124`2

Берестова А.А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків
ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ
НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

У пропонованій роботі автор здійснює спробу реалізувати прийоми вивчення термінологічної лексики на заняттях з української мови як іноземної у фармацевтичних закладах вищої освіти, розробити комплекс вправ для формування лексичної компетенції майбутніх провізорів, невід’ємним складником якої є фахова наукова термінологія.

Ключові слова: *комплекс вправ, термінологічна лексика, наукова термінологія, фармацевтична термінологія.*

In the presented article the author tries to realize the methods of studying the terminology vocabulary at the lessons of Ukrainian as a foreign language in the pharmacy establishments of higher education, to work out the complex of exercises to form the vocabulary competence of the future pharmacists, the inherent element of which is the professional scientific terminology.

Key words: *complex of exercises, terminology vocabulary, scientific terminology, pharmacy terminology.*

Покращення методики викладання української мови іноземним здобувачам вищої освіти передбачає визначення шляхів, за яким можливе удосконалення методів і прийомів вивчення термінології як підгрунтя фахово орієнтованого навчання.

До розгляду проблеми вивчення термінологічної лексики певної галузі на заняттях з української мови як іноземної неодноразово зверталися такі вітчизняні дослідники, як О. Богуш [1], М. Процик [4], А. Стадній [5] та ін. Дослідники наголошують, що невід’ємним складником успіху спеціаліста на сучасному ринку праці є рівень його фахового мовлення, майстерне оперування термінологічною лексикою, що засвідчить глибоке розуміння сутності наукових понять, а також культури професійного спілкування в цілому [3, с. 197].

Комунікативну компетенцію ми розглядаємо як комплексне і цілісне поняття, яке складають *орфографічна* – уміння передавати слова на письмі відповідно до правил правопису, *лексична* (у тому числі й термінологічна) – свідоме умотивоване дотримання лексичних норм сучасної української літературної мови, *граматична* –